

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 287

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

NOBELIO PRIZAI IR JŲ IŠTEIGĖJAS

Kiekvienais metais apie šį laiką yra paskelbiami Nobelio prizų laimėtojai. Tie prizai, kaip sakoma, yra skiriami "geriausiems iš geriausiųjų". Vadinasi, labiausiai pasižymėjusiems mokslo srity, literatūroje ir daugiausia pasidaravusiems taikai įgyvendinti pasauly. Todėl nestebėtina, kad susidomėjimas tų prizų paskyrimu yra itin didelis.

Kas yra "geriausias iš geriausiųjų" fizikos, chemijos ar medicinos srityse, aišku, paprastam piliečiui neįmanoma spręsti. Visai kitoks reikalas yra su literatūra, apie kurią šioki tokį supratimą turi milijonai žmonių. Tad Nobelio dovanos paskyrimas už literatūrą beveik visada susilaukia gana karštų ginčų. Parinktas laureatas vieniems patinka, o kiti mano, jog už parinktąjį yra geresnių. Nėra abejonės, kad netrukus irgi prasidės panašūs ginčai, kai bus paskelbtas prizas už literatūrą.

Dabar pažiūrėkime, kas yra tų prizų mecenatas ir kaip jie yra skirstomi.

Prizų mecenatas buvo Alfred Nobel, dinamito ir kitų sprogstamųjų medžiagų išradėjas, kuris pasižymėjo dideliu humanizmu ir kuris su jokia religija nieko bendro neturėjo. Nors jis, kaip sako Naboth Hedin, savo įsitikinimais greičiausiai buvo ateistas, bet dažnai bažnyčioms aukojo stambias pinigų sumas. Būdamas pesimistas, jis tikėjo geresne žmonijos ateitimi. Buvo įsitikinęs, jog įvairūs išradimai mokslo srity padės žmonijai nugalėti bei pašalinti visokias negeroves ir susitvarkyti taip, kad gyvenimas visiems būtų lengvesnis.

Savo kilme Alfred Nobel buvo švedas. Kiek žinoma, jo prosenelis Peter Nobelius buvo apskrities teisėjas-septynioliktame amžiuje. Studentaudamas Upsalos universitete, jis vedė išgarsėjusio profesoriaus Olaf Rudbecko dukterį. Spėjama, jog Peter savo pavardę pakeitė į Nobelius universitete studijuodamas. Jis buvo gimęs Nöbbelöf kaime. Visai galimas daiktas, kad ir jo pavardė buvo tokia, kaip to kaimo pavadinimas, gal su -son galūne.

Peter Nobelius'o sūnaitis buvo daktaras ir gydytojo praktika vertėsi šiaurės švedijos daly. Jis savo pavardę sutrumpino ir vadinosi Nobel. Jo sūnus Emmanuel Nobel gimė 1801 m. Gefle miestuke.

Emmanuel labai domėjosi mechanika ir pritaikomuoju mokslu. Jį traukė taip pat jūra. Kurį laiką paplaukiojęs laivais, jis sumanė architektūrą studijuoti. Sulaukęs 26 metų amžiaus, jis pradėjo mokytojauti Stockholmo technikos mokykloje, kuri šiandien yra vadinama Karališkuoju technologijos institutu.

Dirbdamas technikos mokykloje, Emmanuel Nobel turėjo progos vystyti savo gabumus išradimo srity. 1837 m. jis išrado povandeninę bombą. Tas išradimas atkreipė Rusijos valdžios dėmesį, ir ji pakvietė Nobelį atvykti su šeima į Petrapilį, pažadėdama aprūpinti jį laboratorija ir dirbtuve.

Savo eksperimentams daryti Nobel turėjo Rusijoje labai palankias sąlygas. Ten, be minu, jis išrado naujos rūšies šautuvus ir kitus karo pabūklus, kurie sėkmingai buvo naudojami Krymo kare. Dėl minu

"Maskvos nugalėjimas"

Pagal Dolabella paveikslą.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos kuria leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

Anglijos laivynas negalėjo prisitarti prie Rusijos sostinės ir ją bombarduoti.

Emmanuel Nobel turėjo keturis sūnus, kurie kartu su juo gyveno Rusijoje ir dirbo laboratorijoje. Netrukus po to, kai Krymo karas pasibaigė, Nobelio šeima grįžo į Stockholmą, kur ji turėjo fabriką. Pavedęs fabriką tvarkyti sūnui Ludwig, pats tėvas tęsė eksperimentus su sprogstamomis medžiagomis, vyriausiai su nitroglicerinu. Laboratorijoje, kurią jis buvo įsteigęs netoli Stockholmo, įvyko eksplozija. Pasėkoje žuvo jo jauniausias sūnus Emil. Be to, ir jis pats labai sunkiai nukentėjo. Pilnai jis nepasveiko iki pat mirties.

Valdžia uždraudė arti miesto daryti eksperimentus su sprogstamomis medžiagomis. Tada Nobel pasisamdė laivuką ir jame įsteigė laboratoriją. Laivukas stovėjo Mälaren ežero vidury.

Alfred Bernhard Nobel gimė 1833 m. Stockholme. Sistematiškai jis nedaug temokė. Vadinasi, nelankė nei universiteto, nei kitų aukštesnių mokyklų. Bet užtat jis labai daug skaitė ir daug keliavo. Išmoko labai gerai kelias kalbas, įskaitant ir rusų. Kai jam sukako 17 metų, tėvas jį pasiuntė į New Yorką pas kapitoną John Ericssoną, kuris buvo išgarsėjęs kaip įvairių mechaninių dalykų išradėjas.

Tačiau jaunąjį Alfredą ne tiek traukė mechanikos inžinierystė, kiek eksperimentai su sprogstamomis medžiagomis. Daugiausia jis eksperimentavo su nitroglicerinu, kurį jam pasisekė sujungti su kietomis medžiagomis ir pagaminti dinamitą. Tai buvo 1863 metais.

Dinamito išradimas atnešė žmonijai nepaskaičiuojamą naudą. Dinamito dėka St. Gotthard tunelio iškasimas atsiėjo mažiausiai penkiais milijonais dolerių pigiau, nekaltant jau apie tai, kad tunelio iškasimo laikas buvo sutrumpintas keliais metais.

Be dinamito, Alfred Nobel išrado daug kitų dalykų. Iš viso jis užpatentavo 85 išradimus, už kuriuos jam buvo mokamos milžiniškos sumos pinigų. Jo turtus didino ir Baku naftos versmės, kurioms koncesijas buvo gavę jo du broliai, būtent Robert ir Ludwig.

Prie Baku naftos versmių išsvystymo kaip tik daugiausia prisidėjo Nobel'iai, o ypač Alfred, savo išradimais bei tų išradimų pritaikymu prie naftos rafinavimo.

Baku naftos versmių eksploatavimas buvo pelningas ne tik Nobel'iams, bet ir

caro valdžiai. Kai kurie tvirtina, kad iš Baku naftos gaunamos pajamos sudarydavo vieną šeštadalį visų caro valdžios pajamų.

1873 m. Alfred Nobel apsigyveno Paryžiuje. Labai ištaigingame name gyveno jis vienas su tarnais (jis buvo nevedęs). Sekretoriaus jis nelaikė: pats vedė korespondenciją bei knygas.

Nobel buvo iš dalies linkęs į radikalizmą, kuris tačiau pasireiškėdavo labai švelnioje formoje. Su monarchistine santvarka jam buvo nepakeliui, ypač su tokia, kokia tais laikais buvo Rusijoje. Kadangi jis gerai mokėjo rusų kalbą, tai jis buvo susipažinęs su rusų literatūra bei tuo laiku besireiškiančiu sąjūdžiu tarp rusų šviesuomenės. Kai kurie mano, jog rusų inteligentijoje besireiškiantis radikalinio pobūdžio sąjūdis šiek tiek paveikė ir Nobelį.

Daugiausia įtakos Nobeliumi padarė anglų poetas Shelley, kurį jis labai mėgo ir kurio įtakoje net rašė anglų kalba eilėraščius. Švedų kalba jis bandė rašyti romanus, o prieš mirtį net dramą buvo pradėjęs rašyti.

Profesorius Schueck sako, jog Alfred Nobel turėjo didelį talentą kaip rašytojas ir tikrai būtų pasižymėjęs literatūroje, jei būtų daugiau jai atsidavęs.

Kaip jau buvo minėta, Alfred Nobel buvo didelis humanistas, todėl bet kokio prievartavimo jis negalėjo pakęsti. Bofors mieste jis turėjo fabriką, prie kurios buvo įsteigta skaitykla darbininkams. Kažkas patarė, kad skaitykla užsiprenumeruotų konservatorių leidžiamą laikraštį. Nobel tą patarimą atmetė, sakydamas:

"Jei darbininkai man nurodytų, ką aš turiu skaityti ir ko neprivalau skaityti, tai aš tokį nurodymą laikyčiau įžeidimu. Dėl tos pat priežasties jie turi teisę reikalauti, kad aš nesikiščiau į jų reikalus ir nevaržyčiau jų pasirinkimo laisvės".

Nobel buvo labai jautrus visokios rūšies neteisybei. Advokatų jis nemėgo. Pats jis parašė testamentą, pagal kurį turėjo būti paskirstytas jo turtas, kuris tais laikais buvo tikrai milžiniškas. Legaliu požiūriu testamentas nebuvo sudarytas tinkamai ir galėjo būti sulaužytas, jei gimines būtų kontestavę. Tačiau giminės ne tik nekontestavo, bet iš savo pusės darė viską, kad testamentė išdėstyti patvarkymai būtų vykdomi taip, kaip velionis pageidavo.

Alfred Nobel, kaip jau buvo minėta, ne-

NOBELIO PRIZAI

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

prisklausė jokiai organizuotai religijai. Dvasininkų jis nemėgo. Savo laiškuose dažnai jis nepalankiai ir kandžiai atsiliepė apie teologiją. Ir nežiūrint tokio nusistatymo, jis gausiomis aukomis rėmė švedų bažnyčią Paryžiuje. Krikščionybės skelbiamus dorovės dėsnius jis gerbė ir jų prisilaikė, bet tuo pačiu metu griežtai buvo nusistatęs prieš bažnyčių dogmas.

Paryžių jis apleido su pasipiktinimu, kai be jokio pagrindo buvo įtartas militarinių paslapčių išvogimu ir šnipinėjimu. Dalykas buvo tokis, kad jis darė panašius eksperimentus, kokius darė prancūzų armijos inžinieriai. Paprastu sutapimu eksperimentai turėjo vienodą tikslą. Vadinasi, buvo stengiamasi išrasti tą patį dalyką. Nobel pirmas padarė išradimą ir jį paskelbė. Iš pavydo armijos inžinieriai įtarė jį šnipinėjimu ir iš jų laboratorijos paslapčių išvogimu, nors negalėjo savo įtariamo jokiais faktais paremti.

Tų biurių ir niekuo neparemtų įtariamų Nobel negalėjo pakęsti. Jis tuoj apkeido Paryžių ir apsigyveno San Remo, Italijos Rivieroje. Ten jis ir mirė 1896 m. gruodžio 10 dieną.

Nors jis puikiai vartojo anglų, prancūzų, vokiečių ir rusų kalbas, bet savo testamentą parašė švedų kalba. Parašė jį Paryžiuje 1895 m. lapkričio 27 d. Testamente jis nurodė, kad iš jo turto (paliktų pinigų ir įvairių vertybių) turi būti sudarytas fondas. Iš to fondo gaunamos pajamos dividendais ir nuošimčiais kiekvienais metais turi būti išdalintos prizais tiems asmenims, kurie metų būvy. savo atliktais darbais mokslo, literatūros ir taikos srityje daugiausia nusipelnė žmonijos gerovei.

Iš to fondo gaunamos pajamos turi būti padalintos į penkias lygias dalis. Viena dalis turi būti paskirta daugiausia nuveikusiam metų būvy fizikos srity mokslininkui, kita dalis labiausiai pasižymėjusiam chemikui, trečia dalis labiausiai pasižymėjusiam medicinos arba fiziologijos srity mokslininkui, o likusios dvi dalys yra skiriamos daugiausia pasižymėjusiam rašytojui ir asmeniui, kuris savo veikla daugiausia prisideda prie taikos įvykdymo pasauly.

Nobelio palikto turto vertė siekė 30 milijonų su viršum švediškų kronų. Šiandien jis yra žymiai didesnis. Iš to turto gaunamos pajamos kiekvienais metais yra padalinamos prizais. Nuo to, kiek gaunama pajamų, priklauso ir prizo didumas, bet paprastai jis prašoka \$30,000. Vienais metais jis siekė \$42,000 su viršum.

Chemijos ir fizikos laureatus parenka Švedijos mokslo akademija; medicinos ir fiziologijos — Caroline institutas Stockholme; literatūros — akademija Stockholme, o taikos, taip sakant, čempioną — Norvegijos parlamentas. Laimėtojams prizai paprastai yra įteikiami gruodžio 10 d. O tą dieną, kaip žinia, mirė Nobelis.

Pirmas Nobelio dovanos laimėtojas buvo vokiečių Emil von Behring, pasižymėjęs serumų tyrinėtojas. Apie jo pasirinkimą buvo paskelbta 1901 m. spalio 30 d.

Kaip jau buvo minėta, daugiausia ginčų sukelia parinkimas literatūros laureatų. Pirmą Nobelio literatūros dovaną teko prancūzų poetui Sully Prudhomme. Jo parinkimas sukėlė Švedijoje didžiausią protestų audrą, juo labiau, kad tais metais kandidatu į literatūros laureatus buvo parinktas ir Levas Tolstojus. Švedijos rašytojai pasirintę Tolstojui net formaliską atsprašymą.

Metams praėjus po to įvykio literatūros laureatu buvo parinktas vokiečių istorikas Theodor Mommsen, kuris parašė imperalistinę Romos istoriją. Tai sukėlė dar didesnę protestų audrą, negu Prudhomme pasirinkimas. Kai netrukus 80 metų amžiaus Mommsen mirė, tai jam paskirtas

PETRAS BABICKAS

MES BUVOME

Mes buvome tauta nuo Marių ligi Marių, Gyvenome, kovojome, laimėjome.

Paskui atėję stipresni mus požemiuos uždarė, —

Tylėjome ir kentėjome.

Tiktai nekartą kilnūs tautos sūnūs

Vergijos rūmo sienas griovė,

Ir šaukdami pagalbon Dievą ir perkūną,

Kovoti nesiliovė.

Bet nors ir tvirtos buvo tų karžygių rankos,

Kalėjimas negriuvo, pančiai vis tvirtėjo.

Staiga aukštai rūstus dangus nublanko

Nuo gaisro, audrų, vėjo...

Praūžęs viesulas griuvėsius tepaliko

Ir pelenais nuklojo brangiąją tėvynę,

Bet mielos buvo kruvinos Velykos,

Kai savo laisvę gynėm.

Pavasariai ir žiemos ėjo ir praėjo,

Mes drąsūs ir jauni gyvenimą vėl kuriam,

Ir nors daugybę metų vargom ir kalėjom,

Į ateitį su šypsena težiūrim.

Nes mes juk buvome tauta nuo Marių

ligi Marių,

Nūn mūsų galios nepalenks joks vėjas,

Naujos dienos — šešioliktos Vasario

Mes patys juk kūrėjai!

(Iš knygos EILERAŠČIAI)

PARKE CUMMINGS

PAVYZDINGAS KAIMYNAS

Mūsų apylinkės ponios tiesiog iš proto kraustėsi dėl Harold Digby. Kodėl jos taip darė, tai, į jį pažiūrėjus, nebuvo aišku.

Jis jau buvo persirites per penkiasdešimt, taigi senesnis už bet kurį iš mūsų, ir, be to, beveik visai plikas. Nešiojo akinius, buvo nuleistais pečiais ir kalbėjo truputį švepliuodamas. Nežiūrint viso to, netik mano žmona, bet ir visų mano draugų žmonos jį garbino.

Sutikau Haroldą netrukus po mūsų atsikraustymo kaimynystėn. Pirmiausia mes nutarėme, kad mūsų daržą reikės aptverti tvorele. Aš pasakiau žmonai, kad pašauksiu stalių darbui suplanuoti ir apskaičiuoti. Bet žmona su tiesiog iššaukiančia drąsa atsakė: "Ne".

"Bet juk mes tik ką nutarėme..." pradėjau aš.

"Norėčiau, kad nueitum į pono Digby namus ir pasižiūrėtum, kokią tvorelę jis pats vienas pastatė", — atsakė ji man.

Hmm", sumurmėjau aš. "Tai, gal būtų, jis yra stalius? Būtų vis dėlto puiku turėti

prizas buvo vadinamas "pinigais laidotuvių išlaidoms apmokėti".

Didžiausi literatūros laureatų parinkimo kritikai ilgainiui patys pateko į akademiją, kuri skiria Nobelio dovanas už literatūrą. Vadinasi, jie patys pasidarė teisėjais ir turėjo spręsti, kam priklauso dovana. Ir jie susilaukė tokio pat nepasitenkinimo savo sprendimais, kaip ir jų pirmtakūnai.

Nuo 1901 m. iki dabar yra susidariusi gana gausinga Nobelio laureatų šeima, į kurią patekti yra laikoma didele garbe. Į ją patenka, taip sakant, "geriausi iš geriausiųjų". Bent taip į Nobelio laureatus žiūnima.

Iš amerikiečių tarpo į Nobelio laureatus jau pateko gana gausingas būrys. Jų tarpe yra pasižymėjusių mokslininkų ir rašytojų. Iš rašytojų pravartu paminėti dramaturgą Eugene O'Neill ir rašytoją Sinclair Lewis, Pearl Buck, Faulkner ir Hemingway. — K. A.

tokį talentą".

"Jokio specialaus talento jis neturi", raportavo mano gyvenimo šviesa. "Neseniai kalbėjausi su ponu Digby, ir ji man pasakė, kad vyras to pasiekęs nuolatinio atsidavimo darbui dėka. Taigi, jeigu ponas Digby gali pats vienas padaryti tokią puikią tvorelę, nėra kuo pateisinti tavo negalėjimą".

"Ar aš?" — sušukau.

"Ko čia stebėtis?" — susiraukė žmona. "Jeigu ponas Digby gali..."

Taip aš ėmiausi darbo ir padariau tvorelę. Man tai ėmė mėnesį laiko, nors ponas Digby daug geresnę buvo surentęs per nepilną savaitę. Bet, kaip mano žmona pastebėjo, nuolat besipraktikuodamas ir aš turėčiau vis tobulėti.

Kiek tai liečia tenisą, — na, žinoma, juk buvo daug išmintingiau daryti ką nors konstruktyvaus, negu lošti šį kvailą žaidimą.

Jūs turėjote girdėti Guso Fuller'io žmoną, giedančią Haroldui Digby pagarbos himnus! Fuller'iai turi didelį daržą ir, kaip su dideliais daržais paprastai esti, piktžolės pradėjo nustelbti daržoves.

Gusas nusprendė, kad, jeigu gaus, porai dienų savaitėje samdys ravėtoją, nes pats Gusas po ilgos ir sunkios dienos raštinėje buvo per daug pavargęs, kad imtų galinėti su tomis piktžolėmis.

Guso žmona tačiau tą idėją greitai jam išvarė iš galvos. "Tik tu pažiūrėk į poną Digby", — kalbėjo ji. "Jis irgi turėjo sunkiai dirbti raštinėje".

Jei tikėti, ką ponu Digby pasakojo ponu Gusienei, jos vyras dirbęs raštinėje net sunkiau. Bet ar tas darbas sutrukęs ponui Digby, kaip trojėnui, grįžus namo dirbti darže? Ne!

Taip ir Gusas bandė būti tokiu, kaip ponas Digby. Tai reiškė, kad Gusas turėjo pašvesti nemažai savo laisvo laiko, bet tai nė kiek neįaudino ponios Gusiens.

Pasak Bertu Simonds žmonos, Haroldas Digby buvo absoliučiai nepamainomas. Pats vienas jis pastatęs 100 pėdų akmeninę tvorą! Bertas dabar stato dviejų šimtų pėdų, nes juk Bertas daug jaunesnis ir stipresnis, negu Digby, tad gali ir kiek kiekiau padirbėti.

Sau tenisui lošti partnerio Bertu asmenyje aš neturėsiu gana ilgą laiką. Turiu galvoje neturėčiau, jeigu ir nebūčiau pradėjęs statyti lygiai tokį sandėliuką, kokį ponas Digby pats vienas pasistatė.

Jeigu apie poną Digby kalbėjau būtajame laike, nenoriu, kad jūs suprastumėte, jog jis jau miręs. Ką noriu pabrėžti, yra tai, kad jis išsikėlė iš mūsų apylinkės.

Atrodo, jog vieną vakarą, kada jis pats vienas rentė naują tvorą aplink savo daržiuką, ponas Digby buvo užpultas keturių ar penkių smarkuolių. Kadangi buvo tamsu kaip maiše, jis negalėjo tų chuliganų pažinti, ir jie pabėgo gerokai jį apkūle.

Poniai Digby jis su pasitenkinimu pranešė narsiai kovojęs ir sudėjęs keletą stiprių smūgių į vieno bailaus nevidono akį.

Niekas iš mūsų nežino, kur Haroldas Digby išsikėlė, bet mes žinome tai, kad kokioje nors bendruomenėje jis ir vėl yra geroji dvasia ir skleidžia nuotaikingo ir naudingo darbo evangeliją, kaip kad skleidė mūsishėje.

Mūsų žmonos pasiges Haroldo Digby, nors jo dvasia ir toliau gyvena mummyse. Mes, vyrai, tikrai nemažai pasipelnėme iš jo pavyzdžio.

Pavyzdžiui, kad ir aš: po dienos kitos pradėsiu statyti sandėliuką. Pradėsiu tuojau pat, kai tik pasveiks mano kairioji akis... Vertė a. a.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJENAS, 1739 S. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

Šokolado istorija

(Cocoa Theobroma)

Prieš 4 šimtmečius Pietų Amerikoje gyveno indėnų atekų karalius Montezuma. Jis buvo didelis šokolado mėgėjas. Šokoladą jis gėrė ir niekad negalėjo juo prisisotinti. Karalius Montezuma, žinoma, chocolate (cocoa ir latl — vanduo) vadino karališku gėrimu.

Indėnai šokolado gėrimą paruošdavo tokiu būdu. Smulkiai sutrindavo cocoa pupeles. Iš to pasidarydavo tirštas, į medų panašus, skystis. Prie to cocoa skysčio pridėdavo vanilijos arba kokių nors uogų paskaninimo. Sakoma, kad Montezuma atsargose turėjęs 2,000 indų paruošto šokolado, buvo įsitaisęs net specialų bufetą šokoladui gerti! Žinoma, karališkam gėrimui reikėjo aukšinių taurių. Jis ir tai buvo įsigijęs.

Įdomu tai, kad karaliaus sandėliuose buvo 20 dėžių malto šokolado, 80 vežimų raudonojo šokolado pupelių, 200 vežimų šviesaus šokolado ir 800 sikarų (puodelių) po ranka. Mat, Montezuma dažnai vaišindavo garbingus svečius šokoladu. Jam nebuvo sunku

svečius vaišinti "dievišku skysčiu", kai jo krašto pinigai ant medžių augo. O jo piliečiai (indėnai) cocoa pupeles, kaip mes pinigus, maišeliuose nešiojosi. Kiekvienas maišelis turėjo tam tikrą skaičių pupelių. Jų pinigai turėjo didelę vertę, nes kiekvienas indėnas mėgo šokoladą. Kai šokolado buvo didelis poreikavimas, tai būdavo ir jo kaina aukštesnė. Tekdavo sodinti daugiau cocoa medelių. Pasodinus tokį medelį, praėina 5 metai, kol jis pradeda duoti cocoa pupeles. Kai indėnams tekdavo iš savo sodybų bėgti, tai maišelius su cocoa pupelėmis (pinigais) užkasdavo žemėje. Dažnai jie supūdavo, bet būdavo atsitikimų, kad užkasti "pinigai" išdygdavo ir augdavo nauji indėnų pinigai.

Kai ispanų konkvistadoriai atėjo, rado čia ant medžių augančius "pinigus", bet jie nesidomėjo nei cocoa, nei tais "pinigais". Tik po ilgo laiko šokoladas nugalėjo užkariautojus. Žinoma, tada ir Europa sužinojo "dieviškojo gėrimo" skonį. Kuone šimtą metų ispanai šokolado paruošimo paslaptį slėpė. Bet kai žmonės nuo šokolado pradėjo tukti, dingo

ir paslaptis. Tuoju sužinojo prancūzai, vokiečiai, italai ir kiti. 1657 m. vienas prancūzas Londone atidarė šokolado bufetą. 1700 m. anglai pagerino šokoladą, pridėdami pieno. O jau nuo 1765 m. JAV pradėjo šokolado gaminius vartoti platesniu mastu. Sužinoja, kad šokoladas ne tik turi malonų kvapną, bet ir maistingas. Be to, prie jo pridėjus grietinės, įvairių uogų paskaninimų, imbero, galima valgyti, gerti ne tik karaliams, bet ir paprastiems piliečiams.

Tačiau šokoladas nėra pigus. Šokoladui pagaminti ir šandien reikalingi indėniški "pinigai" — cocoa pupelės. Kad būtų galima iš šokolado daugiau biznio padaryti, jis labai suprastinamas ir atpiginaamas. Tikrasis šokoladas turi didelį kalorijų kiekį, ne viskas — theobromino ir kafeino. Žmonės, kurie valgo šokolado saldinius, tortus arba geria "sodę", nepagalvoja, kad šokoladas yra gaunamas iš medžio. Cocoa medis itin gražus, prie kurio kamieno auga riešutas, kurio viduje yra rudos pupelės.

Kai garsusis botanikas Linnaeus buvo paklaustas, kaip

jis tą medį pavadintų, Linnaeus paprasė paragauti. Kai išgėrė puoduką šokolado, patenkintas medį jis pavadino "Theobroma". Ir šandien cocoa medis lotyniškai yra žinomas kaip theobroma (dievų maistas).

Cocoa arba cacao pupeles reikia spraginti panašiai, kaip yra daroma su kava. Nuo jų gero paruošimo priklauso ir kokybė. Iš cocoa pupelių yra daromas aliejus, nes pupelės turi tam tikrą riebalų.

M. Šileikis

ASTHMA NEFRIN

Veiklus! Greitas!

Malonus palengvinimas sergantiems
ASTHMA

Tūkstančių vartojamas daugiau negu 18 metų. Visur vaistinkų rekomenduojamas. Išbandykite Asthma Nefrin pagalbai nuo astmos.

Paroduodamas tik su garantija sugrąžinti pinigus po 10 dienų, jeigu nebūsate patenkinti.

TRAFICANTE BROS.

2301 West Taylor Street

Taylor 9-9100

759 So. California Ave.

Sacramento 2-0301

Open Monday and Thursday Evenings

BEE JAY STORES

Presents

AN EVEN FINER

REMINGTON

THE 60 DELUXE

A MASTER BARBER IN THE PALM OF YOUR HAND

Never before have we offered a shaving instrument to compare with this new Remington 60 DeLuxe! Never before has it been possible to remove whiskers so quickly, so smoothly, so easily! It's the shaver designed for the man who demands perfection. Beautifully styled... beautifully machined... beautifully gift packaged in rich black, trimmed with golden chrome. And when it comes to performance, this Remington 60 DeLuxe is well nigh unbelievable. It has the greatest live cutting surface ever put on a shaver, so whiskers just melt away at the lightest touch. Shaving heads are mounted

on the famous Remington Contour principle to get into those hard-to-reach spots which other shavers can't touch. Drop in at our store today and see for yourself why we say the new Remington 60 DeLuxe is the finest electric shaver ever made.

FREE 14-DAY TRIAL — \$7.50 TRADE-IN
EASY CREDIT TERMS

BEE JAY STORES

15 West Hubbard Street

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Whitehall 4-3253

“Gyvensiu 120 metų”

(Macfadden'o mirties proga)

Neseniai, spalio 13 d., Jersey City ligoninėje mirė Amerikoje plačiai žinomas fizikultūrininkas, spaudos leidėjas ir milijonierius Bernarr Macfadden, sulaukęs 87 m. amžiaus. Pranašystė, kurią jis padarė 1949 metais, neišsipildė. Jis sakė: “Aš gyvensiu 120 metų. Jeigu žmonės išmokyti gyventi sveikai ir laimingai, nebūtų nieko stebėtino, jeigu jų amžius žymiai pailgėtų”.

Savo šios pranašystės neišsipildymą Macfadden'as galėtų pateisinti. Šių metų pradžioje už alimonijos savo trečiajai žmonai neišmokėjęs jis buvo uždarytas 3 dienoms į dabolę, į kurią eidamas šis žilaplaukis jaunuolis pasakė, kad kalėjimas reiškias jam mirties sprendimą, nes jis kasdien turįs padaryti 5-10 mylių žygi atvirame ore ir naktimis miegoti prie atidaro lango. Tačiau buvusi žmona, dėl kurios visas šis reikalas iškilo, pasakė: “Neklausykite. Jis vistiek mus visus pragyvens”.

“...Nedaug mėnesių beliko šiame pasaulyje”...

B. Macfadden gimė vargingoje Missouri ūkininko šeimoje. Motina mirė džiova. Tėvas, didelis girtuoklis, paties Macfadden žodžiais tariant: “mirė nuo delirium tremantis”. Būdamas 8 metų Macfadden'as pasiliko našlaitis ir buvo siuntinėjamas iš vieno giminės pasiką.

Vieną naktį jis nugirdo tetą skundžiantis dėdei: “Ar negirdėjai to vaiko kosint? Jis turi tą pačią ligą, kuria mirė jo motina. Daktaras man sakė, kad jau nedaug mėnesių beliko jam šiame pasauly gyventi...”

Ilgos bemiegės nakties metu jaunas Macfadden'as nutarė kovoti dėl savo gyvenimo. Kažkas jam pasakė, kad miestelyje esanti gimnastikos salė, kurioje esą daug priemonių stipriam kūnui išauginti. Tačiau jaunuolis neturėjo \$15 mokesčiui sumokėti. Tada jis pirko visokias knygiūkstes apie kūno išlaikymą, pratimus bei dietas ir pildė tose knygiūkstėse pateikiamas instrukcijas. Palaipsniui jis vis stiprėjo ir kosulys pranyko.

Macfadden'as pabėgo iš namų ir keliavo po Ameriką, vietomis apsistodamas ir dirbdamas įvairiausius darbus. Buvo spaustuvės darbininku, ristikiu, boksininku, pardavėju. Pardavinėdamas vieną sveikatai ugdyti aparatą, prie kurio būdavo pridėdama ir brošiūrėlė mokanti kaip jį vartoti, Macfadden'as pastebėjo, kad spausdintą žodį žmonės labiau mėgo ir labiau juo domėjosi, negu pačiu aparatu. Čia jam kilo idėja. Jis pradėjo leisti “Fizinės kultūros žurnalą”, kuris bematant pasiekė labai aukšto tiražo.

Kova prieš korsetus, vaistus ir gydytojus

Ilgavęs pinigų ir jėgos, Mac-

fadden'as pradėjo kryžiaus karus iš karto keliais frontais. Pirmiausia savo laikraščiuose jis ėmė spausdinti faktus apie venerines ligas. Atspausdino Brieux veikalą “Damaged goods”, kurį sekė serijos straipsnių ta pačia tema — prieš sifilį. Jo straipsniai buvo atrastai nemoraliais. Macfadden'as atsidūrė prieš federalinį teismą ir buvo areštuotas.

Jo areštas iššaukė didelį nepasitenkinimą ir prezidentas Taft turėjo panaikinti kalėjimo bausmę, palikdamas tik piniginę — \$2,000. Greitai atėjo laikas, kada valdžios atstovai iš Washingtono ragino netik patį Macfadden'ą, bet ir kitus leidėjus skelbti visuomenei tas pačias tiesas ir faktus, už kuriuos jis buvo nuteistas.

Kitas dalykas, prieš kurį Macfadden'as kovojo, buvo patentuoti standartiniai vaistai. Jo manymu, visi šie vaistai susidėjo iš spalvoto vandens ir alkoholio. Kitiems įsijungus į šią kovą, buvo pasiekta nemaža reformų vaistų pramonėje. Macfadden'as tęsė kovą toliau prieš distiliatorius, tabako pramonininkus ir miltų gamintojus.

Svarbiausia Macfadden'o kova buvo nukreipta prieš pačią medicinos profesiją. Daktarai visuomet pajuokė jo užsipuldinėjimus kaip neatsakomą šarlatanystę, prieš ką Macfadden'as protestavo, reikalaudamas medikų gerai iširti jo metodus. Kodėl jie neegzaminavo jo vaisių sulčių ir pieno dietų, neklausė jo patarimų dėl svorio numetimo, saulės vonių ir natūralių gydymo metodų?

Nors daktarų akyse jis ir pasiliko fanatiku užsispyrėliu, tačiau savo tezių teisingumui įrodyti jis niekada nesikreipė į daktarus per 82 metus. Kasdien darė žygius atvirame ore, nepaisydamas nei šalčio nei spirginančio karščio, šokinėjo per kėdžių atlošas, žaidė tenisą ir kasmet išlaikydavo privataus lakūno egzaminus.

Kada draugų ratelis surengė jam iškilmingą pagerbimą jo 81 metų sukaktuvių proga ir viskas buvo paruošta vadovaujantis jo pomėgiais, staiga suskambėjo telefonas. “Negalėsiu pagerbime dalyvauti. Rytoj savo gimtadienio proga bandysiu šokti su parašutu”.

Sekančią dieną 81 metų fizikultūros patriarchas iššoko iš lėktuvo 4,000 pėdų aukštumoje ir parašutu nusileido žemėn nė neįbrėžtas.

“Gyvenimas per trumpas neapykantai”

Macfadden'o leidinių tiražas kartais siekdavo 16 milijonų egz. per mėnesį. Visi jo leidžiami žurnalai buvo perpildyti jo paties paveikslais, skelbimais, garsinančiais jo parašytas knygas, korespondencinius kursus apie meilę, vedybą, povestuvinį gyvenimą, na-

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 29, 1955

tūralinius metodus akims, dantims ir plaukams stiprinti, svorio numetimą ar priauginimą ir panašiais klausimais.

Macfadden'ui pasisekimą atnešė jo nuoširdumas, jo aistringas įsitikinimas, kad žmogaus kūnas, suteikęs jam atitinkamas sąlygas, gali pats natūraliu būdu išsigydyti iš visokių ligų, niekieno nepadedamas. Taipgi jis tikėjo, kad kiekvieno žmogaus gyvenimas, visom jėgoms pasiliekančiam aktyvioms, gali būti daug ilgesnis, negu kad draudimo agentūrų yra apskaičiuota.

Nors sunku atrasti žmogų, kuris save tiek daug būtų garsinęs per laikraščius, knygas, radiją ir televiziją, tačiau privačiai Macfadden'as buvo nuolankus ir savimi per daug nepasitikįs. Geriau sakant, jis nė vienu nepasitikėjo. Nežiūrint to, jis taipgi nekartą pabrėžė: “Gyvenimas yra per trumpas, kad žmogus galėtų sau daleisti kito neapkęsti. Neapykanta kenkia sveikatai”.

Vieną dieną Macfadden'as su savo draugu socialistu ėjo New Jersey valstybės vieškeliu. Praeinant pro golfo lauką, netoli kurio buvo ir fabrikas, jo kairiųjų pažiūrų draugas su ironija pastebėjo: koks malonumas turėtų būti fabriko darbininkams stebėti savo ponus bepramogaujančius. Po poros savaičių Macfadden'as nupirko golfo lauką ir paverė jį žemės ūkio mokykla bei

žaidimų aikštė vaikams.

Geriausias maistas yra ir pigiausias

Depresijos metu Macfadden'as atidarė New Yorke ir Chicagoje vadinamus “penny restoranus”, nes, jo manymu, geriausias maistas buvo taip pat ir pigiausias. Kiekvienas patiekalas jo restoranų valgių sąrašė kainavo 1 centą. Už 10 centų žmogus galėjo socialiai pavalyti sugrūstų avių košės, medaus ir kitokių kūną stiprinančių patiekalų.

Po kelių metų Macfadden'as, lankydamasis Italijoje, pasakė Mussoliniui, kad šis per daug išleidžia kareivių maistui ir kad kareiviai iš tokio maisto vistiek permažai jėgos tegauja. “Aš galėčiau Italijai duoti stiprių kareivių už pusę kainos”, pasakė jis.

Praėjus mėnesiui Macfadden'as gavo telefonu pranešimą iš Ellis salos, kad pas jį atvykęs italų kareivių dalinys. Šiuos jaunus vyrus jis turėjo perleisti per savo fizikultūrinę mokyklą. Macfadden'as išbraukė italų mėgiamus makaronus iš jų meniu. Maitino juos avižiniais dribsniais bei daržovėmis, taip pat versdamas vykdyti jo gimnastikos pratimus. Visi laboratorijos tyrimai parodė, kad šie vyrai grįžo Italijon žymiai fiziniai sutvirtėję ir jų išlaikymas Macfadden'ui kainavo tik trečią dalį pinigų, Mussolinio praleidžiamų

(Tęsinys 5 psl.)

JUOZAS GRABAU

LICENSED

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsime patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.
STagg 2-7524

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuokit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4

Telefonas: WAbash 2-9354

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šlaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

“Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters”

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043

Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

(Tęsinys iš 4-to psl.)

šiam tikslui. Už tai iš italų valdžios jis gavo medalį, kurį netrukus išmetė šiukšlynan.

Kas tas "vargšas senas džentelmenas"?

Per gana trumpą laiką iš vargdienio našlaičio Macfadden'as pasidarė milijonierium. Bet ir tada, kai jo turtas siekė \$30,000,000, jis ir toliau dėvėjo paprastus drabužius ir atrodė beturčiu. Vienos eilutės jam pakakdavo 15 metų.

Prieš kurį laiką Macfadden'as basas, nesiskutęs, suprakaitavęs, apsilikęs viena iš savo seniausių eilučių, keliavo Atlanto vandenyno pakraščiu. Prie vieno paplūdimio atradė namą, ant kurio užkarta lenta aiškiai sakė: "Pardavimui". Macfadden'as vaikštinėjo aplinkui gėrėdamasis namu, kol iš jo išėjusi moteriškė jam susuko:

"Eik šalin, seni, nes pašauksiu policiją!"

"Bet juk parašyta, kad tas namas parduodamas, taigi aš ir apžiūrinėju".

"Nebūk juokdarys. Tik milijonierius tegali tokį namą nupirkti".

"Na", atsakė Macfadden'as, "aš esu milijonierius ir norėčiau šį namą nupirkti".

Taip jis ir padarė.

Macfadden'as buvo atsižadėjęs čiuzinių ir lovų. Miegodavo ant grindų susisukęs į paklodę. Jeigu taj atsitikdavo kokiam viešbuty, kur žmonės jo nepažinojo, jie stebėdavosi: kas per vienas tas "vargšas senas džentelmenas"?

Kad ir 70 metų amžiaus sulaukęs, jis dažnai dar vis mėgdavo paskraidyti lėktuvu. Į aerodromą tas "vargšas senas džentelmenas" irgi, atėdavo kelias mylias pėsčias, nešinas savo lagaminais.

Blogai su moterim, blogai ir be jos

Macfadden'as buvo vedęs 3 kartus. Pirmoji žmona mirė anksti, pagimdžiusi jam dvi dukteris. Su antrąja žmona Mary Williamson jis susipažino Anglijoje, kur ši 19 metų merigna buvo išrinkta viename jo remiamame konkurse grožio karaliene. Macfadden'as ją vedė turėdamas 45 metus amžiaus ir išgyveno su ja 33 metus. Paskutiniuosius 16 metų betgi jie išgyveno atsiskyre ir bylinėdamiesi teismuose. Skyrbybų metu 1946 m. teisme Macfadden'as pareiškė, kad Mary pagimdžiusi jam 6 sūnus ir 3 dukteris, jį "pažemino", prarasdama savo kadaise gražią figūrą.

Būdamas jau 80 metų, jis dar kartą vedė gražuolę, už save dvigubai jaunesnę, našlę Jonnie Lee, 42 metų amžiaus. Dėl šios moters jis ir turėjo išsėdėti tris dienas daboklėje, nes, atidavęs savo turtus, siekusių apie \$5,000,000 pašalpinėms organizacijoms ir pasiskelbęs beturčiu, negalėjo jai mokėti \$600 mėnesinės alimonijos.

"Kai kurios moterys yra tik-

rai nuostabios, kitos gi — tiesiog raganos. Bet ką gi žmogus gali padaryti? Sugyventi su jomis neįmanoma, bet be jų apsieiti irgi negalima", pareiškė Macfadden'as, kurio mėgiausiasios temos ir buvo lytiniai ir sveikatos kausimai.

Mirus pirmajam sūnui, teišgyvenusiam tik vienus metus, Macfadden'as dingo iš savo raštinės visai savaitei. Visą tą laiką (o buvo šalta žiema) jis klaidžiojo užpūstytais kalnų takais. Jo nuomone, savęs disciplinavimas yra tikriausia priemonė skausmui ir liūdesiui nugalėti. Štai kad ir vienas jo telefoninis pasikalbėjimas su dantistu: "Kiek laiko jūs man dantį gręšite? Kiek laiko aš turėsiu išsėdėti kėdėje? Tris valandas? Šitai aš galėsiu pernešti, bet niekuomet neleisčiau, kad mano kūnas būtų nuodijamas vaistais tik skausmui sumažinti".

"Aš myliu gyvenimą!"

Vieną kartą Sherry-Netherland viešbutyje New Yorke,

Macadden'as mokė vieną Hollywoodo filmų aktorę, kaip išsigylyti nuo galvos skaudėjimo, kuriuo ji nuolat skundėsi. Pagal jį, kad išvalius smegenis, reikėjo pastovėti galva žemyn. Kadangi ši pamoka įvyko besileidžiant liftu, atsiderius lifto durims pirmame aukšte, žmonės pamatė keistą vaizdą: Macfadden'as ir minėtoji aktorė stovėjo galvomis žemyn.

Paskutiniu metu Macfadden'as buvo nusipirkęs milijoninės vertės viešbutį Arrowhead Springs, pietinėje Kalifornijoje. Ten jis kopė į kalnus, nardė upėse ir vėlyvais vakarais prie pianino savo stiprių balsu dainavo: "Aš myliu gyvenimą".

Visą savo amžių jis mylėjo gyvenimą, ieškojo būdų jam prailginti ir padaryti laimingą. Keistais metodais jam vis dėlto sekėsi, kad ir senesnio amžiaus sulaukus pasilikti judrių, stiprių ir linksmu. To jis linkėjo ir visai žmonijai.

— ata

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Siuntiniai į Lietuvą

Lietuvių Bendrovė Overseas Cargo Co. siunčia į Lietuvą siuntinius su angliška medžiaga kostiumams, maistu, avalyne, vaisiais ir kt. (į kitus Europos kraštus tik maistą) su pilna 100% garantija. Visi mokesčiai sumokami čia, gavėjas nieko nemoka. Siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Greitas pristatymas.

Prašykite mūsų siuntinių sąrašų:

OVERSEAS CARGO CO.

4426 So. Rockwell Street,
Chicago 32, Ill.

Tel.: YArds 7-4337

(Skelb.).

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrenginiai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.

FR 6-3922 LA 3-9719

Get the Gas Heater
backed by
\$38,342,000
of heater experience

Tropical Floor Heat
the sensationally better
Sieglers
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATER

as different from
ordinary heaters as
TV is from Radio!

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel.: CALumet 5-7237

Budriko Radio Valanda iš WHFC stoties — 1450 kilocycles — ketvirtadieniais nuo 6-tos iki 7-tos val. vakaro.

Imonė atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vakaro. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmad. nuo 10 iki 5 val. vak.

— Savo auka palengvink šėliu sunkias tremties dienas!

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 29, 1955

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
& LOAN ASSN.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidroma.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSU
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materijolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už \$169

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimėjų. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO
2310 W. ROOSEVELT ROAD
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Tel.: SEeley 3-4711

Ledinuoto vandenyno užkariavimas

Galite įsivaizduoti didžiulius, atominę energiją varomus, prekybinius laivus, besilaužiančius per mirtino ledo laukus šiaurės ašigaly, pasaulio viršūnėje, iš Londono į Yokahamą ir šiandien naudojamų jūrų linijų kelią per Suezą ir Panamos kanalą sutrumpinančius 4,000-6,000 mylių?

Šiandieniniai atominė energija varomi amerikiečių povandeniniai laivai gali mėnesiais išbūti po ašigalio srities ledais saugūs nuo audrų ir prieš nepastebėti. Reikalui esant, jie taipgi gali modernių įrankių ir eksplozijų pagalba išsimušti iš ten į paviršių.

JAV laivyno kapitonas John R. Schwartz iš Pensilvanijos sako, kad po kelių metų didžiulės prekinių laivų vilkstinės galės gabenti uranijų ir kitus gamtos turtus iš tolimiausių ledų apkaustytų Alaskos ir Kanados pakraščiu tiesiog į vakarinės Amerikos pakrantę esančias įmones.

Gamta padeda žmogui

J. R. Schwartz taip pat yra pirmas asmuo, pripažinęs, kad ne vien žmogaus pastangos atidaro jam kelius per šiaurės ašigalį: gamta irgi atlieka savo dalį, sušildydama arktikos pakraščius.

Prieš II-ji Pasaul. karą daugelyje arktikos pakraščio uostų, kaip Point Barrow, ledai ištirpdavo tik 6 savaitėms per ištisus metus, o dabar tie uostai tinka laivybai mažiausiai 3 mėnesius. Iki 1919 m. Atlanto vandenyno treska tebuvo užtinkama Grenlandijos pakraščiuose netoliau kaip Godthaab, tačiau dabar ji randama ir už 500 mylių į šiaurę nuo šios vietovės.

Pereito šimtmečio pabaigoje vandenyse į šiaurę nuo Skandinavijos buvo sunku surasti bet kokią žuvį, gi paskutiniaisiais metais šioje Barento jūros srityje žvejai sugavo daugiau negu 2,000,000,000 svarų treskos.

"Vanduo taip pat darosi šiltesnis ir Beauforto jūroje, netoli Alaskos", — sako kapitonas Schwartz. — "Savo paskutinėse ekspedicijose aš pastebėjau tose vietose daug vėžių kilmės jūros gyvių. Pajutusias, kad ten yra tokio maisto, didžiosios vandenynų žuvys būriais imsi imigruoti į tas vietas.

"Paskui žuvis imsi plaukti ir vilkstinės žvejų laiveliais. Gi karo laivyno uždavinys yra iširti šias vietas, kad žvejų laivai neįplauktų į kokius pavojingus vandenius, nesudužtų ir žvejai nežūtų".

Vokiečių povandeniniai laivai ledinyuose

Ne vien amerikiečiai tyrinėja šiaurinius vandenius; savo dalį atlieka ir kanadiečiai. Kanados Karališkoji Raitoji Policija padarė staigmeną: jų suorganizuota grupė pirmoji pravedė laivą per šiaurės Vakarų perėjimą Ledinuotame vande-

nyne šiais moderniais laikais. Jų patruliuojantis škūneris "St. Roch", vadovaujamas štabo viršilos Henry A. Larseno, praplaukė keliu, kurį prieš tai tebuvo sėkmingai praplaukęs tik norvegų tyrinėtojas Roald Amundsenas.

Amundsenui kelionė iš rytų į vakarus per šiaurės ašigalį truko 4 metus. Plaukdamas kitu keliu, Larsenas laivu "St. Roch" kelionę atliko tik per 28 mėnesius. Jis išplaukė iš Britų Kolumbijos 1940 m. birželio mėn. ir 1942 m. spalio mėn. išmetė inkarą Halifaxo uoste. 1944 m. Larsenas dar kartą įrodė, kad šis perėjimas tinka laivybai, tuo pačiu laivu atlikdamas kelionę per 86 dienas. Be šių dviejų Larseno kelionių, kelio praktiškumą įrodė ir daugiau amerikiečių ir kanadiečių laivų, plaukdamai iki Valijos Princo salos iš abiejų pusių ir grįždami atgal, taigi nepadarydami visos kelionės.

"Antrojo pasaul. karo metu", sako Schwartz, "vokiečių povandeniniai laivai pasislėpė arktikos ledynų pakraščiuose".

(Atkelta 7. psl.)

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Heineken's Imported Holland Beer

Kiekvienas alaus mėgėjas žino, kad Europos alus, importuotas iš Olandijos, yra pats

SKANIAUSIAS ALUS

Prašykite Olandijos alaus kaimynystėje esančiose tavernose.

Chicagoje olandų alų išvežioja

BOHEMIAN BREWING CO.

CHesapeake 3-5922

Importuoja Van Munching & Co., Inc.

Give him
the shaver with the
BIG, SMOOTH
single head

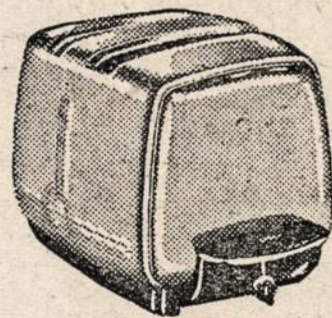
5 year free service guarantee on Shavemaster's powerful motor.

Sunbeam SHAVEMASTER

Closer, cleaner shaves than any other method, wet or dry.

Sunbeam MIXMASTER

Larger BOWL-FIT beaters for higher, lighter cakes.

Sunbeam RADIANT CONTROL TOASTER

Only the Sunbeam toasts with Radiant Control that gives uniform everytime, whether bread is frozen or fresh, rye or white, thick or thin.

Leo Berman Hardware and Appliances

1638 West 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd Street)

HEmlock 4-6800

3422 Michigan Avenue

Phones: Waterfall 8-8400

East Chicago, Indiana

East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

čiuose po ledais, kur prieš laivai negalėdavo jų pastebėti. Jie greitai išnirdavo iš ten ir užpuldavo laivų vilkstines pakelėje į Murmansko ir Archangelsko uostus. Aišku, kad ateinančio karo metu mes naudotume tą pačią taktiką".

"Karo su Rusija atveju mūsų povandeniniai laivai, po ledo priedanga, galėtų nuplaukti tik keletos mylių atstumu nuo Rusijos krantų ir radijo bangomis siųsti pranešimus apie orą mūsų bombonešiams. Povandeninių laivų pagalba mes irgi galėtume ten pastatyti radaro tinklą, kuris praneštų mums apie priešo lėktuvus per kelias minutes jiems apleidus savo teritoriją. Povandeniniai laivai būtų naudojami ledynuose sudužusių lėktuvų iguloms gelbėti".

Aistringas ledynų tyrinėtojas

Jeigu žmogui pasiseks kada nors galutinai užkariauti žiauriosius šiaurės vandenis, didžiausi nuopelnai už tai teks pasišventusiems pionieriams, kaip John Schwartz.

1950 m. Schwartz buvo paskirtas ledlaužio "Burton Island" kapitonu. 1950 ir 1951 metais su šiuo laivu jis padarė keliones į mažiausiai teširtą Beauforto jūros sritį į šiaurę nuo Alaskos ir į šiaurės vakarus nuo Kanados, ir nuplaukė toliau negu bet koks laivas iki tol buvo nuplaukęs. Tose vietose ledo kalnai yra didesni negu šiaurės ašigaly ir yra sumalę ne vieną laivą. Daugelio prieš tai plaukusių ekspedijų nariai žuvo nepasiekę tų vietų.

Schwartz taipgi buvo pirmasis, kuris žiemos metu išdrįso nuplaukti per ledinuotąją Beringo jūrą iki Karaliaus salos netoli Sibiro krantų. Tai buvo viena iš pavojingiausių kelionių: ledynai jo užnugary užsidarydavo ir užšaldavo, užkirsdami kelią atgal. Jį būtų ištikęs pirmųjų ekspedijų likimas, jeigu jis nebūtų su savim pasiėmęs povandeninio sprogdinimo specialistus.

Ne tik Schwartzui, bet ir jo igulos vyrams Ledinuotas vandenynas buvo ne vien baisus, bet ir viliojantis. Atrasti ką nors dar neatrasto, išgyventi, ko dar iki šiol niekas neišgyveno, buvo šių vyrų troškimas, vedęs juos visą laiką pirmyn. Gi tuo metu "Burton Island" kasdien tekdavo susidurti su kuo nors iki tol neištirtu ir nežinomu. Jie atrado dar niekieno neatrastus povandeninius kalnus ir olas. Jie įrodė, kad žemėlapiuose pažymėtos šiaurinių vandenų salos jau seniai nebeegzistavo. Lockstitch sala, kurią aviatoriai buvo suradę į šiaurės vakarus nuo Point Barrow, buvo ne kas kita, kaip nešvaraus ledo kalnas. Didžiulė žemyno masė, kapitono James Cook užregistruota dar 1778 metais, irgi pasirodė neegzistuojanti.

Poliarinės meškos

Vienintelį įvairumą tokiose kelionėse sudaro banginiai, jūrų arkliai ir poliarinės meškos. Vieną kartą igula pastebėjo vieną tokią mešką su 2 meškiukais net 60 mylių nuo kranto ir atrodė, kad ji plaukė į kitą ledo lytį, kuri buvo dar už 60 mylių. Vanduo buvo toks šaltas, kad žmogus jame būtų mirtinai sušalęs per 10 minučių, o iš meškų plaukimo greičio atrodė, kad jos buvo vandenyje jau dvi paras.

"Atrodo juokinga, bet igula buvo nusistačiusi prieš meškų žudymą", pasakojo Schwartz, "Jų manymu, jei gyvulys turi pakankamai drąsos egzistuoti šiuose laukiiniuose ledynuose,

jis užsitarnauja gyventi".

Vieną kartą vis dėlto jiems teko šią taisyklę sulaužyti, nes helikopteris turėjo nusileisti kaip tik toj vietoj, kur stovėjo poliarinė meška. Teko ją nušauti, nes jos kartais puola žmogų. Meškos 10 pėdų ilgio kailis dabar puošia Schwartzo salioną jo namuose Marylande.

Mokslinės ekspedicijos

Kiekvienos ekspedicijos metu Schwartz pasiimdavo su savim ir 12-14 mokslininkų. Mokslininkai imdavo pavyzdžius iš visokios vandens gilumos, kad galėtų nustatyti, ar jie atplaukė iš Atlanto ar Ramiojo vandenyno. Jie studijavo jūros dugną, bandydami surasti, ko-

kia gyvybė ten egzistavo prieš šimtmečius. Mokslininkai tyrinėjo povandenines sroves, ledų plaukimo kryptis ir kitokius dalykus. Jų atradimai daug pasitarnaus ateinančioms kartoms.

Buvo atrasta, kad šiaurės ašigalį supančiuose vandenyse yra dideli maisto ištekliai. Jei žmonija kada turės maisto trūkumus, bus galima jais pasinaudoti.

"Aš negaliu negalvoti apie šiaurinės arktikos ekonominių išvystymą", — sako kapitonas Schwartz, — "gal būt, dėl to, kad ilgą laiką tarnavau prekybos laivyne. Kada nors mes pamatysime, kokie turtai ten slepiasi".

T. A.

Now at

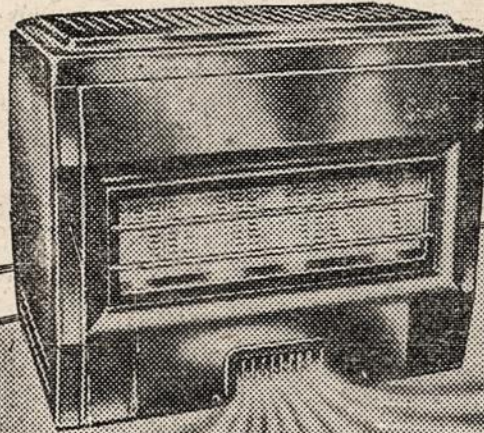
SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

4 SIEGLER USES HEAT THAT'S 4 TIMES HOTTER OVER YOUR FLOORS!

Siegler is not a space heater that wastes heat up the chimney and on the ceiling forcing you to live in 1 or 2 rooms—

Siegler is not a central heating plant with expensive installations—

Siegler is a revolutionary method of **WARM FLOOR HEATING** . . . puts heat in every room WITHOUT COSTLY, DIRT COLLECTING PIPES & REGISTERS!

WARM COZY FLOORS IN EVERY ROOM!

Siegler THREE-IN-ONE HEATMAKER

Siegler captures the Top-of-the-Flame heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter heat from the burner flame — pours it over your floors. Cuts gas bill tremendously

HEATS LIKE MAGIC even with the gas turned OFF

APPROVED BY AGA

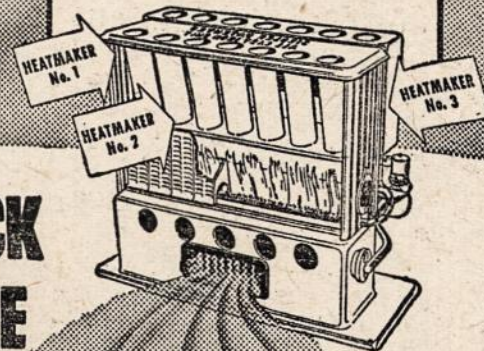
Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

Siegler PATENTED AUTOMATIC GAS HEATERS

MONEY BACK GUARANTEE

make the 'MATCH-TEST'! It proves how Siegler pays for itself again and again with the fuel it saves!

SOLTIS

HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

HEMLOCK 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Anekdotai iš garsių ir negarsių žmonių gyvenimo

Surinko A. Z.

Jaunąjį Eduardą VII, kuris anuomet buvo dar tik princas, tikybės mokytojas norėjo įtikinti, kad Dievui ir Dangui visi žmonės yra lygūs.

— Mamytei visa tai nepatiktų, — pastebėjo princas.

* * *

Kitą kartą kunigas pasakė tam pačiam princui: Yra kažkas, kas yra aukštesnis už karalius, prince!

— Aš žinau, — atsakė mažasis princas, — tai yra tūzas!

* * *

Vienas karalienės Viktorijos anūkas paprašė svoro sterlingų smulkioms išlaidoms. Močiutė, norėdama paveikti anūką "pedagogiškai", parašė jam laišką, kuriuo ragino jį būti taupiu. Jis atsakė: "Miela Močiute! Širdingai dėkoju už laišką, nes aš jį pardaviau už 4 sv. sterlingų. Tokiu būdu mano prašymas buvo daugiau, negu patenkintas".

* * *

Paskutinio Saksonijos hercogo tarnas skundėsi:

— Ryt hercogas joja į medizoklę; aš turiu jį pažadinti 3 val. ryto, bet jis išpers man kailį... Ką daryti? Jeigu aš jį pažadinsiu 7 val., tai taip pat gausiu lupči už tai, kad nepažadinau anksčiau. Sunki dilema!"

* * *

Milton, "Prarastojų Rojaus" autorius, storžieviškai elgėsi su savo žmona. Vieną kartą, nedidelėje draugijoje, jis paklausė žmoną:

— Ar traukia ten, kur tu sėdi?

Žmona buvo nustebinta Miltono rūpestingumu:

— Ne, nė kiek! — atsakė ji džiaugsmingai.

— Na, tai pasikeiskime vietomis, nes čia traukia nežmoniškai.

* * *

Kažkas paklausė Voltaire'ą:

— Kokie Jūsų santykiai su Dievu?

— Mudu sveikinamės, bet nesišnekame! — atsakė Voltaire.

* * *

Chamfort manė, kad metafizikams tinka Scaliger'o posakis apie baskus: "Teigiama, kad jie supranta savo gimtąją kalbą, bet aš tuo netikiu".

* * *

Mark Twain vedė vieną poniją prie stalo. Norėdamas padaryti komplimentą, jis tarė:

— Jūs šiandien nepaprastai graži!

Nemandagi ponija atsakė: — Deja, aš negaliu pasakyti Jums tokio pat komplimento.

Mark Twain nusišypsojo: — Darykit, gerbiamoji, kaip aš: meluokite!..

* * *

Mark Twain parašė laišką

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 29, 1955

Andrew Carnegie: "Girdėjau, kad Jūs esate labai turtingas, o be to ir nepaprastai pamaldus. Seniai noriu išgyti maldaknygę, bet jos kaina — pusantro dolerio — yra man per aukšta. Prašau atsiųsti man maldaknygę — tuo būdu Jūs užtikrinsite sau amžiną laimę aname pasaulyje. Jūsų ištikimas Mark Twain."

P. S. Geriau būtų, jei atsiųstumėte man ne maldaknygę, o pusantro dolerio".

* * *

Heim, vienas iš populiariausių senojo Berlyno daktarų, gydė poniją, kuri prisipažino vartojanti nuo galvos skausmų liaudies vaistus, būtent, uždedanti ant pakaušio kopūstų lapus. Pacientė buvo labai susigėdusi.

— Puiku! — sušuko Heim. — Uždekitė dar ir dešros, jei tik padeda!

* * *

Jaunas gydytojas gavo leidimą stebėti Roberto Kocho tyrimus laboratorijoje. Su pagarba žiūrėjo jis į uždegtą puodą ant spirito krosnelės.

— Atspėkite, kas yra puode? — pasiūlė garsusis bakteriologas.

— Rutulinės bakterijos?

— Ne!

— Streptokokai?

— Ne!

— Spirochetos?

— Ne!

— Na, tai jau aš nežinau...

— Dešrelės, mano mielas, puikios dešrelės! — tarė Kochas, keldamas puodą dangtį.

* * *

Mark Twain'o žmona buvo labai pamaldi ir labai prašė savo vyrą atprasti nuo keiksmų, kurių jis buvo išmokęs, dirbdamas jaunystės dienomis Mississippi laivuose. Vieną gražią dieną rašytojas grįžo labai linksmas namo su nauju dviračiu. "Žinai, mieloji", — tarė jis savo žmonai, — "šiandien buvo puikių keiksmų"...

— Dėl Dievo!, — sušuko pasibaisėjusi žmona, — juk aš tiek kartų prašiau nekeikti.

— Aš ir nekeikčiau, — atsakė Mark Twain, — bet kad tu būtum girdėjusi, ką sakė visi tie žmonės, ant kurių aš buvau užvažiavęs su savo nauju dviračiu!

* * *

Vienas anglų žurnalas kreipėsi į Shaw su prašymu išvardinti 12, jo nuomone, žymiausių dabarties rašytojų. Shaw atsakė:

1. George Bernard Shaw, 2. G. Bernard Shaw, 3. G. B. Shaw, 4. George B. Shaw, 5. G. B. S., 6. George Shaw, 7. Bernard Shaw, 8. George, 9. Bernard, 10. Shaw, 11. B. George Shaw, 12. Shaw, George Bernard. Kas liečia čia išvardintųjų eilę, tai aš susilaikau nuo nuomonės pareiškimo dėl visiškai suprantamų priežasčių!

* * *

(Tąsa 9-tam psl.)

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius rankius ir apdraudas 6930 So. Talman, Chicago 29. Ill. Tel. Grovehill 6-7096

— Koks šventasis su uodega? — Atsakymą rasite MİSLIŲ KNYGOJE. Gaunama NAUJ E-NOSE tik už \$1.00.

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausių įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IS TOLI IR ARTI

(Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai)
(Ilgų metų patyrimas - Pigūs ir sąžiningas patarnavimas)

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wblbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Lapkričio 13 dieną Sokolų svetainėj įvyks rudeninis

Naujienuų Koncertas

DAINUOS PATYS GERIAUSIEJI AMERIKOS LIETUVIAI DAINININKAI BUS ŽAVINTIS BALETAS

Po koncerto bus puiki muzika šokiams, užkanda

Tą sekmadienio vakarą rezervuokite NAUJIENOMS

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave. CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

(Tęsinys iš 8-to pusl.)

Chesterton, "Magic" autorius, buvo nepaprastai storas, bet nesisielėjo dėl to.

— Išivaizduokite, — pasakė jis, — niekas negali susilyginti su manim mandagumu! Kai aš vakar norėjau užleisti savo vietą tramvajuje vienai poniai, tai atsisėdo iš karto trys.

Vieną kartą Chesterton pasakė liesajam Shaw:

— Kai žmonės pažiūri į Jus, tai pagalvoja, kad visa šalis badauja.

— O kai pažiūri į Jus, tai pamano, kad Jūs esate to bado priežastis! — atsikirto liesasis Shaw.

Petro Didžiojo laivyno regulamine buvo paragrafas: "Paradų metu kirpėjai, kepėjai, gydytojai (!) ir kiti valkatos (!) turi stovėti kairiajame sparne, kad savo nepadoria išvaizda nedemoralizuotų tikrųjų karių".

Viena Švabijos kunigaikštystė pasižymėjo savo kvailumu. Nuėjusi su palydovais į žvėryną, ji sustojo ties narvu ir susimąšiusi tarė: "Kažin, ką pasakytų šitie tigrai, jei mokėtų kalbėti?" "Jūsų šviesybe", atsiliepė vienas iš palydovų, "jie, tur būt, visų pirma pasakytų: Dovanokite, mes esame leopardai"...

Charles François Gounod pasakojo, būdamas senas:

— Kai turėjau 30 metų, sakydavau: Gounod; tarp 30 ir 40: Gounod ir Mozart; tarp 40 ir 50: Mozart ir Gounod, o po 50 išdrįsdavau tik su pagarba pašnabždėti: Mozart...

Diderot syki svečiuose pas Voltaire'ą garsiai kalbėjo apie tai, kad Dievo nėra.

— Š-š-š! — sudraudė Voltaire ir, kai tarnas išėjo, pridūrė: — Dabar tęsk toliau!

— Bet kodėl gi Tamsta neleidai man kalbėti prieš 5 minutes? — nustebęs paklausė Diderot.

— Nejaugi Jūs norite, kad mano tarnai išgirdę Jūsų kalbas, papiautų mane naktį? — atsakė šypsodamasis Voltaire.

Dr. John Hill norėjo įstoti į Mokslų Draugiją Londone, bet jo prašymas buvo atmestas. Norėdamas atkeršyti, jis, prisidengęs slapyvardžiu, pasiuntė Draugijai nepaprasto gydymo aprašymą: "Vienas jūrininkas nusilaužė koją. Aš gražiai sudėjau lūžusios kojos dalis, surišau virvute ir užpyliau degutu. Po kelių valandų jūrininkas jau galėjo vaikščioti".

Kadangi tuo pat metu vyskupas Berkeley iš Cloyen'o parašė veikalą apie deguto gydymas savybes, tai Draugija sprendė klausimą, ar degutas iš tikrųjų gali taip stebuklingai gydyti. Ir štai, po kelių dienų Draugija gauna laišką:

"Savo pirmajame laiške užmiršau pridurti, kad jūrininko koja buvo medinė"...

Garsus Paryžiaus gydytojas Falconet apklausinėjo tariamą ligonę, kaip ji miega, valgo, jaučiasi ir t.t. Pasirodė, kad ligonė neblogai miega, valgo su apetitu. Falconet sušuko džiaugsmingai:

— Puiku! Visas šias Jūsų savybes aš sugebėsiu savo gydymu pašalinti per akimirką!

Egzaminuodamas medicinos fakulteto studentą, profesorius klausia:

— Ką tamsta darytum, jei sprogimo metu kas nors būtų mestas aukštai į orą?

— Aš laukčiau iki jis nukris žemėn!

— O jei aš tamstai už tokį atsakymą spirčiau ad posteriora, tai kurie raumenys tada imtų veikti?

— Mano dešinės rankos, po ne profesoriau! — atsakė studentas.

Dr. N., didelis vyno mėgėjas, dėl atsargumo užrašė ant savo vandens grafino: "Išviršiniai vaistai".

Žmona: "Gydytojas liepė man važiuoti vienam mėnesiui į pietus. Klausimas tik, kurgi važiuoti?"

Vyras: "Tuč tuojau pas kitą gydytoją!"

1927 m. Rumunijos karalienė Marija lankė Amerikoje beprotnamį. Kartu su palydovais ji įėjo į vestibulį ir prašė pakviesti vyriausią gydytoją. Kai atėjo gydytojas, palydovai pasiskubino pažindinti:

— Jos Didenybė, Rumunijos karalienė!

— Taigi, taigi, — atsakė vyriausias gydytojas, — ar jau seniai ji tariasi esanti Rumunijos karalienė?

Mark Twain pasakoja apie savo pirmąjį honorarą:

"Mūsų mokykloje buvo gautama į kailį kasdien. Bet mokiniai galėjo išvengti bausmės, sumokėję 5 dolerius, kurie būdavo sunaudojami labdarinigiems tikslams. Vieną kartą teko ir man rinktis: gauti pylos arba sumokėti 5 dolerius. Aš prisipažinau tėveliui, ir jis davė man 5 dolerius. Kitą dieną aš ryžausi gauti lupti, bet užtat penki doleriai liko man".

Vienas politinis Abraomo Linkolno priešas pasakė:

— Kai kurie Jūsų kalbos punktai man buvo tiesiog neprieinami ir nepasiekiami!

— Aš labai apgailėstauju, — atsakė didysis prezidentas, — bet, žinote, mano šuo dažnai turi tą patį vargą su savo blusomis!

Anglų Kalbos Pamokos
K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

9 — NAUJIENOS, CHICAGO-8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 29, 1955

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET L.Afayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

Rudeninis išpardavimas

DRABUŽIŲ, BALTINIŲ, PATALYNĖS, RANKŠLUOSČIŲ

PIGIAU KAIP KITUR LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

Joseph's Dry Goods Store
3218 So. Halsted Street

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS IR VAIKAMS: marškinių, kojinių, nosinių, darbo kelnių; suknelių, skarelių, baltinių; antklodžių, paklodžių, užvalkalų ir kitko.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 2, ILLINOIS

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliškai 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems drabužiams, paltams ir kt. Ivaiviausios rūšies maistas. Vaistai.

Visi sovietų valdžios muitai užmokami čia. Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.
4036 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399
CHICAGO 32, ILLINOIS
Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Somerset Maugham

Vienas populiariausių iš gyvųjų anglų rašytojų, be abejo, yra William Somerset Maugham. Iki šio laiko vien tik anglų kalba jo raštų yra išparduota 25,000,000 egzempliorių. Nemaža jo teatro veikalų buvo ir tebėra vaidinama garsiuose pasaulio teatruose. Pagal jo romanus ir noveles sukurtas ne vienas filmas.

Šių metų sausio 25 d. šiam garsiam rašytojui sukako aštuoniasdešimt vieneri metai amžiaus. Kadangi kai kurie gydytojai teigia, jog tiek ilgai išgyvenęs žmogus pilnai gali turėti vilties išgyventi dar mažiausiai 5 metus, rašytojas buvo paklaustas, ką jis per tuos 5 metus planuoja daryti.

“Kėliausiu”, atsakė Somerset Maugham. “Negaliu išbūti vienoj vietoj ilgiau negu tris mėnesius. Labiausiai norėčiau dar kartą aplankyti Ispaniją”.

Ispanijoje rašytojas turi puikius namus — Mauresque vilą. Viduje vilą puošia Degas, Picasso, Utrillo paveikslai ir kitos originalios retenybės, rašytojo surinktos įvairiuose jo lankytuose kraštuose per eilę metų. Iš lauko vilą supa kiparisai bei kiti šiltųjų kraštų medžiai ir daugybė puikiausių gėlių. Pro langus pažvelgus kiekvieną žavi gražus Nicos įlankos vaizdas.

Šioje viloje jis parašė nemažą dalį savo raštų. Rašydavo reguliariai, kasdien po 4 lapus su maždaug 250 žodžių kiekviename. Jis visuomet rašo ranka, paskui perrašo mašinėle, ištaiso ir dar kartą perrašo. Darbo metu rašytojas turi įprotį sėdėti nugara į langą, nukreipęs žvilgsnį į savo bibliotekos knygas.

Per vargus į garbę

Nors šiandien Somerset Maugham yra, gal būt, vienas turtingiausių gyvųjų rašytojų ir jo turtas siekia per \$1,000,000, tačiau, reikia žinoti, kad ir jo gyvenimas nebuvo visas rožėmis klotas. Savo jaunystėje apie 11 metų jam teko beveik badauti. Jo to meto nuotainis geriausiai atsispindi romane “Of Human Bondage”.

Pirmas veikalas “Liza of Lambeth” išėjo 1897 m., tais pačiais metais, kuriais autorius išlaikė medicinos daktaro egzaminus. Ši knyga autoriui atnešė didžiulį pasisekimą. Reikėjo pasirinkti: mediciną arba literatūrą. S. Maugham pasirinko literatūrą. Sekamus tris metus gyveno Ispanijoje ir parašė keletą naujų veikalų, tačiau jais tokio pasisekimo jau nesulaukė. Santaupoms išsekus, turėjo grįžti Anglijon ir ieškoti darbo. Ir čia niekas nepirko jo raštų, už kuriuos vėliau leidėjai mielai mokėdavo po kelis tūkstančius dolerių. Joks teatras nestatė jo veikalų.

Tikėdamas pigiau pragyventi menininkų kvartale Paryžiuje, rašytojas atvažiavo į Prancūziją. Apie 10 metų nieko apie jį niekas negirdėjo. Čia, paga-

liau, vienas teatras ryžosi pastatyti jo veikalą “A Man of Honor”. Tą sekmadienį, premjeros metu, ložėje sėdėjo ir 34 metų autorius. Šį kartą pasisekė.

“Tą naktį aš žiūrėjau žemyn į salę, pilną tų pačių žmonių, kurie taip greit pripažino mano “Liza of Lambeth”, kvietė mane į savo salionus, ir kurie tuojau vėl pamiršo, kada sekamos knygos nebebuvo sėkmingos. Tada aš nusprendžiau, kad dalykas, kuriuo rūpinisiuosi nuo šiol bus ne jų tuščias, paviršutiniškas pripažinimas, bet mano paties saugumas”, pasakoja Somerset Maugham apie šį pasisekimo vakarą.

Po pasisekimo Paryžiuje Londono teatrai metų laikotarpį savo repertuaruose turėjo net 4 jo veikalus. Tai buvo rekordas. Maugham tyliai ir metodiškai ėmė taupyti, kad niekuomet jau nebetektų vargti, badauti ir likti be jokios pamos.

Mėgsta Tolstojų, Balzaką ir Austen

Laikotarpį tarp dviejų pasaulinių karų didelio pasisekimo susilaukė S. Maugham satyrinė komedija “Our Betters”. Autoriui buvo pasiūlytas kilmingojo titulas, nuo kurio jis griežtai atsisakė.

Prieš pat Antrąjį Pasaulinį karą rašytojas grįžo į tuos Londono kvartalus, kur jis, tada jaunas medicinos studentas, rašė “Liza of Lambeth” ir norėjo vėl ten rasti veikėją savo naujam veikalui. (Visų Maugham veikalų charakteriai turi savo pagrindus gyvuose asmenyse.) Jis rado vieą šeimą, kuri tiko į suplanuoto veikalo rėmus ir padarė pirmąsias veikalo apybraižas, bet prasidėjęs karas nutraukė šį jo darbą. Vėliau tas kvartalas buvo bombų sunaikintas ir Maugham veikalo baigti nebegalėjo.

Dabartiniu metu Somerset Maugham rašo literatūrinės studijas apie savo mėgiamiausius rašytojus. Jo manymu, geriausias bet kada parašytas romanas yra Tolstojaus “Karas ir taika”. Geriausias romanų rašytojas — Balzakas. Bet dabar, būdamas jau senesnio amžiaus, jis suranda didelį malonumą skaityti Jane Austen.

“Paskutiniu metu aš dažnai skaitau ir Dostojevskį, nes jo patiekiamą medžiagą man reikalinga naujosios mano knygos apmatoms. Dostojevskis tikėjo, kad kančia tobulina žmogaus sielą. Aš tuo netikiu. Kada dirbau ligoninėse, aš priėjau išvadų, jog kentėjimai iškelia viską, kas žmogui yra blogausio, padarydami jį savanaudžiu, bedejuojančiu, bailiu, piktu ir nužemintu”.

Iš savo parašytų veikalų autorius labiausiai mėgsta romaną “Cakes and Ale”. Rosie, šio romano svarbiausia veikėja, kuri dabar jau yra mirusi, buvo moteris, kurią tikrame gyvenime autorius labai mylėjęs.

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE -DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

Mes mokame 3½%

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Rakandų yra visur, bet naujausio stiliaus baldus, be sugadinimų, brokų — rasite pas mus. Kainos be užprašymo ir išmokėjimai be finansų kompanijų.

KIEKVIENAS PIRKĖJAS ŠI MĖNESI GAUNA 14 DALIŲ IMPORTUOTĄ KAVOS SERVICŲ DOVANAI

Pečiai \$89.00
Skalb. mašinos \$89.00
Šaldytuvai 1956 metų tikrai \$159.00
TV - RCA, DUMONT, ADMIRAL, ZENITH, SYLVANIA
NUO \$129.00

Išmokėjimai iki 2 metų. Visos prekės 1956 metų modelio.

SEKMADIENIAIS NESKAITOME TAKSŲ.

Gazo šildymo pečiai: Moore, Siegler ir kiti.

FURNITURE CENTER, I N C.

3224 So. Halsted Street Victory 2-4226
VEDEJAS JUSTAS LIEPONIS

Atidaryta pirm., ketv. 9-9:30, kitomis dienomis 9-6. Sekmad. 10-5 val.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Naujieji leidiniai

A. Binkūnas. KREGŽDUTE RAŠO, I d. Tai joks vadovėlis ar knyga, o tik rašymo sąsiuvinys. Jame yra raidžių rašymo pavyzdžiai, paveikslėliai ir tuščios vietos pačių vaikų praktikai.

Toks sąsiuvinys mūsų mokyklose naujiena, bet vietinėse, vadinami workbook, plačiai naudojami. Jų paplitimą šioje šalyje nulėmia ta aplinkybė, kad vaikas turi daugiau savarankiškai dirbti, o tam reikia, lui ir stengiamasi turėti tam tikrų priemonių.

Išleido Spaudos B-vė Žiburiai, Toronte, Kanadoj. 1955 m. 36 psl. Kaina 0.50 c. Gaunama pas visus lietuvių spaudos platiniojus.

KARYS Nr. 9. Spalio mėn. turinį šie dalykai: Antanas Sodaitis, Lietuvių tautos politinė kova prieš 50 m.; Plk. O. Urbonas, Kardo vystymosi istorija; Dr. V. Sruogienė, Kestučio šeima; Pranas Alšėnas, Trisdešimt dienų lenkų tarpe; Henrikas Sienkivičius, Kryžiuočiai (romano tęsinys); Simas Sužiedėlis, Maskolių invazija ir Vilniaus apiplėšimas; Edvardas Šulaitis, Dešimtmetis tremties sportui; Karinės žinios; Lietuviai kariai lasvajame pasauly; Karinė spauda; Onos Urbonienės buvusio red. Simo Urbono žmonos, nekrologas ir kitos įvairenybės.

Tenka pastebėti, kad KARYS šiuo metu tvirtai laikosi ir gerokai tobulėja tiek turinio, tiek išvaizdos atžvilgiu ir gana solidus žurnalas. Jis taikomas mūsų jaunimui. Idomu, ar daugelį to jaunimo pagauna bei pasiekia.

KNYGŲ NAUJIENOS

Knygų leidykla Vokietijoje BENDRIJA ką tik išleido dvi naujas knygas, būtent: Juozas Švaistas, KNYGNEŠIŲ PĖDSAKAIS ir Alė Nakaitė, NUNESK, UPELI, ŽASŲ VARSELĪ.

Pirmoji knyga storoka, istorinio pobūdžio romanas. Plačiau paliestas spaudos draudimo laikotarpis ir knygnešių veikla, priešaky su garsiuoju Knygnešių Karaliumi, Baltuoju Ereliu, Jurgiu Bieliniu.

Antroji — vaidinimas vaikams. Laukiama, kad tos knygos netrukus pasirodys Amerikoje.

Andrius Norimas, NAUJAS VEIDAS, Novelės. Tai naujomis temomis mūsų literatūroje — iš karininkijos gyvenimo — apybraižos, legendos ir pasakojimai. Pažymėtina, kad knygą išleido ir aplanką prieš pats autorius — kiek gabumų! Knygą platina "Terra". Gaunama ir "Naujienose". Kaina 2 dol. 50 c.

PIRKITE JAV TAUPYMO BŪNUS

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGE-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Kėtvirt., penkt., 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akšdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3 vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais
Treciad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Kėtvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9, Antr., nuo 1-5, Treciad. ir Šeštadieni tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Treciadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Treciadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare.
Šeštadieniais 2-7 n.p. išskyrus sekm.

Telef. ofiso ir rezid. WALbrook 5-3388
DR. S. GESTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tik susitarus

Rezid. telef.: INterocan 8-8732
Ofiso telef.: INterocan 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 S. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p. ir 6-8 val. vak., išskyrus treciad. Šeštad. 10-3. Kitu laiku—susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro
Treciad. ir šeštad. uždaryta
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9109

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
išskyrus treciadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tikrai susitarus: nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro, išskyrus treciadienius. Šeštadieniais nuo 1 iki 3 val. po pietų.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISTELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligy ir Akušerijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRIUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antr., ketvirtad. 6-8:30 Treciadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus treciadienius
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4737
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Šeštadieni 2-4 val. po pietų.
Treciad. ir sekmadieniais uždaryta

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Treciadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser., Subat. ir Nedel. tik susitarus
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai,
šaukite MILDway 3-0001

Telef. ofiso: CLiffside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų
Šešt. 2-6 val. popiet. išskyrus šeštad.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Kėtv. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadieni 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika: spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro
antr., trec. ir penkt. 6-9 v. v. ir ketvirt. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet.
treciadienį ir kitu laiku tik susitarus
11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 29, 1955

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatviu)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sėkmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., treciad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai-Proteza, Med. Bاندازai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Trec. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Treciad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Patengvins akių tempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo ar b: aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai darom: su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreivaiama i mokyklos vaikus
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Treciadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1979

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
18 Stotes W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penkta dieno nuo 8:40 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto
ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
Sėkmadienį 8:30-9:30 val. ryt iš stoties WOPA 1490 kilocycles
Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

— Vokietijoje 688 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vėjaus metu!

ANNA KASKAS, dainuos Rudediniame Naujienų koncerte, kuris lapkričio 13 dieną įvyks Sokolų svetainėje.

Dan Kuraitis

Lemiamoji valanda

Paėmęs laikraštį į rankas skaitytojas nori ten rasti savo protui peno, arba pasiskaitymų, kurie suramintų jo sielą. Šiame straipsnyje noriu aprašyti tai, ką teko gyvu žodžiu girdėti iš ponios Gudaitienės.

Poniai Gudaitienei, jos šeimai, o taip pat ir visai Lietuvai "lemiamą valandą" teko pergyventi 1941 metų birželio 22 d., kada žiaurieji bolševikai turėjo nešdintis iš Lietuvos, šeiminkavę ten vienus metus ir septynias dienas. Kada vokiečių bombos ir artilerijos sviediniai jau krito ant galvų, bolševikai turėjo nešdintis taip greitai, kad kai kurie net savo žmonių nespėjo pasiimti. Taigi ir jiems buvo "lemiamoji valanda".

Lietuviams tai buvo pagiežos, bet kartu ir džiaugsmo valanda. Nors didysis vakarų kaimynas nedaug tebuvo geresnis, bet nors trumpai valandėlei žmonės atsikviepė laisviau, nes nebereikėjo naktimis miegoti krūmuose ar rugiuose. Tie, kurie vokiečių okupaciją buvo pergyvenę Pirmojo Pasaulinio karo metu, žinojo, kad vokiečių santvarka yra daug kultūringesnė.

Ponia Gudaitienė pasakoja, kad tuo metu kelias dienas jiems reikėję slapstyti. Grįžę į namus, jie rado ten šeiminkaujančią ir baliavojančią bolševikų šeimą. Šie jau tikėjosi pasiliksią čia nuolatiniais šeiminkais. Išgirdę, kad karas jau prasidėjo, jie nenorėjo tuo tikėti. Sakė, kad tai esą tik manevrai. Tik kada pamatė iš lėktuvų krintančias bombas, rintai susirūpino ir nežinojo, kur dėtis.

Reikia turėti viltį, kad mūsų kraštui ateis ir vėl "lemiamoji

valanda", kada patrankų bildesys atneš Lietuvos žmonėms pasiilgtą laisvę. Gal būt, ta laisvė ateis ir be patrankų bildesio. Laisvasis pasaulis jau suprato prie ko veda bolševizmas. Kaip ten bebūtų, šios "lemiamos valandos" bolševikams tikrai bus karčios.

Ir caro žandarai vežė Lietuvos vaikus į Sibirą, ir daug jų ten supūdė tyruose ir sniegynuose už lietuviško rašto ir žodžio meilę. Tik tada rusų žandarai buvo lengvai paperkami, nebuvo tos kruvinos bolševikiškos disciplinos. Lietuvos vaikai kantriai nešė priespaudos jungą.

Atėję į Lietuvą 1940 metais bolševikai manė, kad dabar tai jau amžinai čia viešpataus, nes jų turėjo sutartį su mūsų vakarų kaimynu, pagal kurią Baltijos kraštai buvo jiems užleisti. Tačiau jų norai tada neišpildė.

Dabar laisvasis pasaulis pagaliau pamatė, kad kur tik bolševikai ateina, ten jie atneša žmonėms vargą, skurdą ir ašaras. Laisvojo pasaulio nuomonė apie bolševikus jau pasikeitė. Pamatę kad laisvųjų vakarų "pagaliu" neįveiks, ir bolševikai ėmė šypsotis. Tačiau laisvasis pasaulis žino, kas po šia kauke slepiasi ir jų "šypsenas" priima rezervuotai.

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 29, 1955—

JUCUS SISTERS RESTAURANT

NAUJAI DABAR ATIDARYTAS

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 METAI TOJE PAČIOJE VIETOJE.

1608 W. 47th St. Tel. LA 3-9670

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite juos pas mus.
Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas!
APTARNAUTI JUS NUO 1922 METŲ.

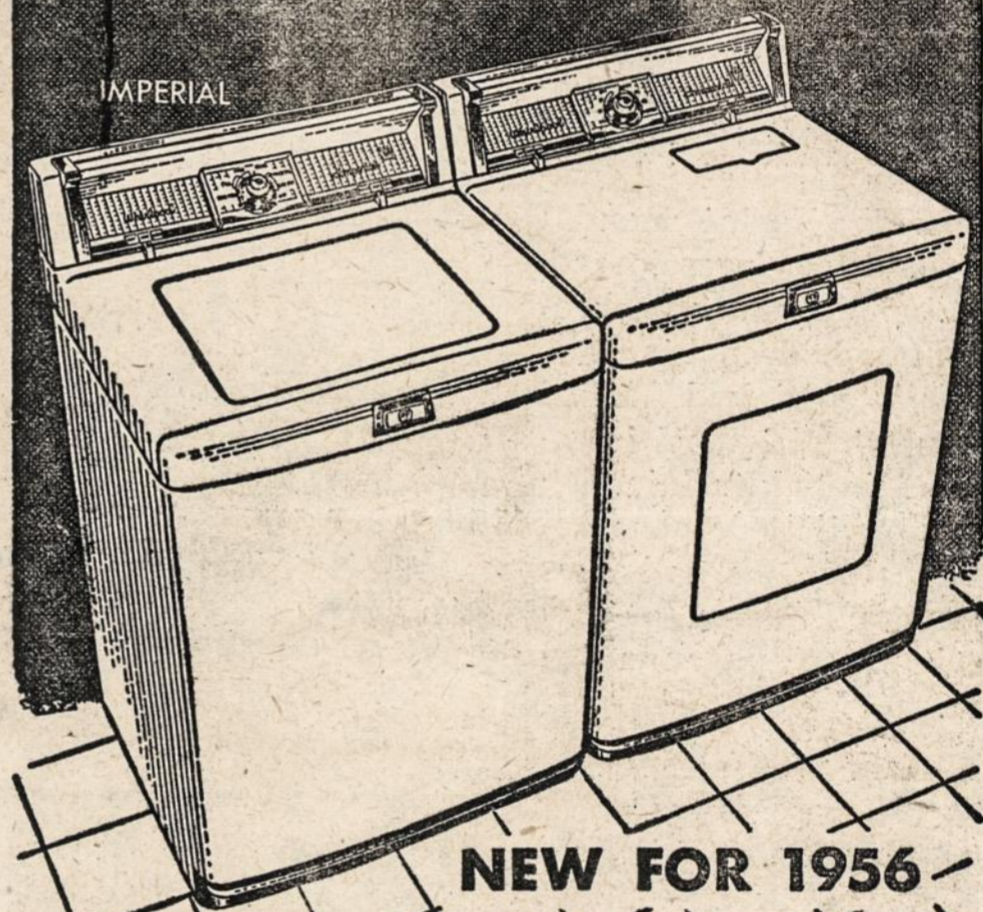

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS

Telefonai: TOwnhall 3-8131—8132 Juozas Gribauskas, vedėjas

FOR WOMEN WHO DEMAND THE FINEST

NEW FOR 1956

Whirlpool

... and only Whirlpool gives you ...

WASHER WITH TWO SEPARATE WASHING ACTIONS

DRYER WITH FOUR DRYING TEMPERATURES

Low speed and short time for washing sheerest, most delicate fabrics; normal speed and time for washing regular materials. Then there's 3-Level water selection; Suds-Miser; 7 Rinses; 3-Temp water selector; Cycle-Tone signal; germicidal lamp; 5-year parts warranty on transmission; other washer features!

Full-range heat control with 3 settings for regular materials and 1 setting for delicate fabrics safely dries anything washable the workless Whirlpool way. Guide Lite control with dual illumination; germicidal lamp; Cycle-Tone signal; porcelain top; gas or electric models; plus many other features!

Talk to the woman who uses them then come in and see for yourself!

Leo Berman Hardware & Appliances

1638 W. 63rd Street HEmlock 4-6800
(1 block West of Ashland on 63rd St.)

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS